

Huvudman

Falkenbergs kommun
kontaktcenter@falkenberg.se

Ärendet

Tillsyn av Fageredsskolan i Falkenbergs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falkenbergs kommun att senast **den 10 maj 2024** vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning om särskilt stöd, garantin för tidiga stödinsatser, skolenhetens plan mot kränkande behandling samt avseende extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Falkenbergs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Falkenbergs kommun ska vidta följande åtgärder

Utredning om särskilt stöd

1. Se till att rektorn, för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn, startar en utredning om respektive elevs behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera vilket datum anmälan om utredning gjorts och datum för när en utredning har startats för respektive

elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen).

2. Se till att rektor efter varje avslutad utredning, fattar beslut om att utarbeta, eller inte utarbeta, ett åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera för hur många sådana beslut som fattas under perioden den 19 februari–den 10 maj 2024. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).

Garanti för tidiga stödinsatser

3. Se till att en särskild bedömning sker i samråd med specialpedagogiskkompetens när det utifrån användning av nationella kartläggningsmaterialet i förskoleklassen, nationella bedömningsstödet i årskurs 1 och nationella proven i årskurs 3 finns en indikation på att elever inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i aktuella ämnen. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 4 och 4 a §§ skollagen).
4. Se till att om det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att extra anpassningar behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik ska lärarna samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid planering av sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 4 a § skollagen).

Plan mot kränkande behandling

5. Se till att skolan upprättar en plan mot kränkande behandling för läsåret 2023/24. En sådan plan mot kränkande behandling ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 8 § skollagen).

Extra studietid

6. Se till att elever i årskurs 4–6 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid om minst två timmar per vecka. Av huvudmannens redovisning ska det framgå när och hur den extra studietiden erbjuds och anordnas. (10 kap. 5 a § skollagen).

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Falkenbergs kommun avseende brister rörande den garanterade undervisningstiden. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet avseendet undervisning av behöriga och legitimerade lärare, modersmålsundervisning samt utvecklingssamtal och information om elevers kunskapsutveckling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:7208) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2023 inlett en tillsyn av Fageredsskolan i Falkenbergs kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fageredsskolan följer gällande bestämmelser angående undervisning av behöriga och legitimerade lärare, garanterad undervisningstid, extra studietid, utredning om särskilt stöd, garantin för tidiga stödinsatser, arbetet mot kränkande behandling, modersmål samt utvecklingssamtal och information om elevers utveckling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, elevhälsa, och rektorn den 22–23 november 2023 samt genom inkomna kompletteringar från Falkenbergs kommun den 23 januari 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat individuella studieplaner och scheman. Falkenbergs kommun har i egenskap av huvudman getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap.

8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten. (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utredning om särskilt stöd

Elever som anmälts vara i behov av utredning för särskilt stöd utreds inte skyndsamt och det fattas inte beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår det att elevers eventuella behov av särskilt stöd anmäls när elever, trots extra anpassningar, befaras inte komma att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Lärarna berättar i intervjun att de har uppmärksammat och anmält flera elevers behov av utredning för särskilt stöd under hösten 2022 och våren 2023 och att de väntar på återkoppling från elevhälsan vad utredningarna visat kring dessa elever.

Lärarna uppger att de har anmält två elever för eventuellt behov av särskilt stöd hösten 2022 men de eleverna är enligt lärarna inte utredda för behov av särskilt stöd. Det finns också, enligt lärarna, två ytterligare elever som anmäldes under periodavstämningarna våren 2023 som ännu inte utretts för särskilt stöd.

Lärarna berättar att de anmäler redan innan periodavstämningen till rektorn vilka elever som inte kommer att nå kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, men den formella anmälan om utredning för särskilt stöd görs vid periodavstämningen. Lärarna uppger i intervjun att de väntar på att utredningarna ska börja, men att arbetet inte kommit igång. Tiden bara går, säger en lärare.

Vidare framgår det av informationsinhämtningen som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen att det finns en elev där en utredning avslutats i juni men att det vid tiden för Skolinspektionens besök ännu inte fattats beslut om åtgärdsprogram. Elevhälsan uppger i intervjun att de inte hunnit till den eleven ännu.

Utredningar för särskilt stöd ska enligt skolans rutin genomföras av elevhälsan, men lärarna säger att de saknar kontakt med elevhälsan och att de sällan ser elevhälsan på skolan. Det är inga möten eller återkoppling från elevhälsan inbokade kring det arbete som elevhälsan gör på skolenheten.

Representanter från elevhälsan – å andra sidan – säger att de inte känner till att ovanstående elever skulle vara anmälda för utredning. Nuvarande specialpedagoger, som är relativt nya på skolenheten, berättar att de ärvt en del

ärenden. De försöker att sätta sig in i elevärendena för att kunna se över stödet som ges. De berättar vidare att de ligger efter i arbetet sedan förra terminen och uppger att de är underbemannade då det finns en tjänst som specialpedagog som inte har utannonserats. De säger att de inte har tillräcklig tid avsatt och möjlighet att arbeta i kapp med det stöd som elever och lärare behöver från elevhälsan. Elevhälsan säger vidare att de behöver lära känna personalen på Fageredsskolan och fördjupa arbetet för att klara av att ge eleverna det stöd som de behöver.

Rektorn säger att det är beklagligt att lärarnas anmälan om utredning av särskilt stöd av dessa elever inte nått fram till specialpedagogerna i elevhälsan. Kompetensen av specialpedagog har saknats på skolan under våren 2023 och överlämningen av information till de nyanställda specialpedagogerna har saknats, berättar rektorn. Rektorn uppger att hon inte har följt upp det fortsatta arbetet efter periodavstämningarna som var under våren och hur informationen kring elever som framkom där har tagits omhand.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Vidare framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete när det gäller att utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att lärarna anmält elever till rektorn för utredning av eventuellt behov av särskilt stöd men att det i flera fall inte startats en utredning. Elevernas behov av utredning för särskilt stöd anmälades till representant för elevhälsoteamet dels under hösten 2022 samt dels vid periodavstämningen i mars/april 2023. Den 22–23 november när Skolinspektionen besökte skolan hade inga utredningar påbörjats för dessa elever. Det framgår vidare att elevhälsan inte känner till att lärarna anmält eleverna för utredning av elevhälsans professioner. Utöver dessa elever finns det också en elev där en utredning av särskilt stöd avslutats i juni 2023, men där rektorn inte tagit beslut om ifall eleven är i behov av åtgärdsprogram eller inte.

Rutinerna avseende arbetet med särskilt stöd har brustit vilket fått till följd att elevers behov av särskilt stöd inte utretts skyndsamt, eller inte alls när det visat sig att de extra anpassningar som gjorts för eleverna inte är tillräckliga för att eleverna ska ha möjlighet att nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Det innebär att åtgärdsprogram, där elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses ska framgå, därmed heller inte upprättas för alla elever som eventuellt kan vara i behov av särskilt stöd. Detta är en brist.

Garantin för tidiga stödinsatser

Särskild bedömning av elevers kunskaper har inte gjorts i samråd med specialpedagogisk kompetens vid indikation eller planering av extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn samt av inskickad dokumentation framgår att kartläggningsmaterialet i förskoleklass, bedömningsstödet i årskurs 1 samt nationella prov i årskurs 3 genomförs. Det framgår dock av intervjun med lärarna och elevhälsan att det inte görs en särskild bedömning av kunskapsutvecklingen i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens i samband med att läraren observerar indikation på att en elev behöver stöd i sitt lärande. En lärare uppger att det finns ett antal elever, både i förskoleklass och i årskurs 1, där det finns en indikation på att elever inte kommer uppfylla kriterierna

för bedömning av kunskaper i de aktuella ämnena. I årskurs 1, uppger läraren, är det tre elever som uppvisar en indikation. Läraren har dock inte genomfört någon särskild bedömning i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens för de aktuella eleverna. Hen har inte heller samrått med personal med specialpedagogisk kompetens vid planering av extra anpassningar i svenska eller matematik. Läraren uppger att hen vid flera tillfällen frågat efter samtal med elevhälsoteamet (EHT) för att hitta ett forum att kunna träffa dem, men det finns inget möte inbokat med specialpedagogen för att hen ska kunna göra en sådan bedömning. Läraren uppger vidare att hen inte träffat specialpedagogen (och EHT) sedan läraren började arbeta på skolan förra hösten.

Representanterna från elevhälsan bekräftar att de inte varit med i arbetet med att göra en särskild bedömning av elevens kunskapsutveckling för de elever där det finns en indikation på att de inte kommer uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper. Elevhälsans representanter berättar att de inte har haft informationen om att det har observerats indikationer på att elever behöver stöd i sitt lärande.

Rektorn berättar att de inte har hunnit med att sätta in elevhälsans representanter i arbetet med att göra bedömningar kring garantin för tidiga stödinsatser. Rektorn berättar att de inte haft någon periodavstämning under hösterterminen 2023, bara under vårterminen 2023. Rektorn säger att de haltar i organisationen och att de ligger efter och hinner inte komma ikapp med arbetet.

Vidare framgår det i intervjun att det inte heller har skett samråd med personal med specialpedagogisk kompetens när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att extra anpassningar behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik.

Elevhälsan säger att de inte varit med att planera extra anpassningar för elever i förskoleklass och lågstadiet i svenska och matematik.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,
2. lågstadiet i grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3, och
3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller

matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 4.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 § (3 kap. 4 § skollagen).

Av skollagen framgår att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

1. en särskild bedömning enligt 4 §
2. planering av stöd som anges i 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och
3. uppföljning enligt 4 b §. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Fageredsskolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser. Av utredningen framgår att specialpedagogisk kompetens inte har deltagit i samråd med lärare när den särskilda bedömningen ska göras av elevers kunskapsutveckling i förskoleklass och i årskurs 1 efter att skolan har genomfört det nationella kartläggningsmaterialet och bedömningsstödet.

Skolinspektionen bedömer vidare att det inte samråds med personal med specialpedagogisk kompetens när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att extra anpassningar behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik.

Detta medför att skolan inte lever upp till författningarnas krav om att samråd ska ske tillsammans med specialpedagogisk kompetens. Detta är en brist.

Plan mot kränkande behandling

Skolenheten saknar en gällande plan mot kränkande behandling för innevarande läsår

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn har i informationsinhämtningen inför tillsynsbesöket meddelat Skolinspektionen att skolenheten inte har någon aktuell plan för kränkande behandling avseende läsåret 23/24. I intervjun uppger rektorn att det är gamla planen från förra läsåret som gäller.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Slutligen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolenheten avser att påbörja eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 6–8 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte har en aktuell plan mot kränkande behandling för innevarande läsår. Tillsynen visar att den plan mot kränkande behandling som finns upprättad för skolenheten gäller för föregående läsår 2022/23 och att skolenheten saknar en plan mot kränkande behandling för läsåret 2023/24. Detta är en brist.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av granskning av elevernas scheman och i intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att eleverna i årskurs 4–6 inte erbjuds extra studietid.

Eleverna i årskurs 4–6 uppger att de inte har det som utredare från Skolinspektionen beskriver som extra studietid på schemat. Det känner inte till att det erbjuds.

Lärarna berättar att Falkenbergs kommun har valt att använda sig av den digitala tjänsten "Frigga" istället för extra studietid i schemat för att skolan har många

elever som åker hem med skolbuss och inte kan stanna kvar i skolan. "Frigga" är en digital tjänst där lärarna hjälper eleverna online. Lärarna berättar att de inte haft extra studietid på schemat på flera år.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §. (10 kap. 5 a § skollagen).

I första stycket andra meningen regleras i vilken omfattning extra studietid ska erbjudas och av tredje meningen följer bl.a. att verksamheten ska anordnas vid den skolenhet som eleven tillhör. Det framgår också att studietiden ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Med skoldag avses schemalagd undervisning, s.k. håltimmar, raster och eventuellt annat som enligt skolans bedömning ingår i elevernas skoldag. I praktiken innebär det att studietiden kan anordnas på morgonen eller på eftermiddagen i anslutning till elevernas schemalagda ordinarie undervisning, men också under håltimmar som kan förekomma mellan schemalagda lektioner. (Prop. 2021/22:111 sid 36).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna i årskurs 4-6 på Fageredsskolan inte erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid minst två timmar per vecka. Som framgår ovan ska studietiden anordnas under eller i direkt anslutning till elevernas skoldag vid den skolenhet som eleven tillhör.

Det framkommer i utredningen att eleverna erbjuds studiestöd i en digital tjänst som Falkenbergs kommun tillhandahåller men utredningen visar att eleverna inte erbjuds undervisning i form av extra studietid. Detta är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Falkenbergs kommuns verksamhet vid Fageredsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning om särskilt stöd, garantin för tidiga stödinsatser, skolenhetens plan mot kränkande behandling samt erbjudande av extra studietid. Det finns därför skäl att förelägga Falkenbergs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen mottagit huvudmannens timplan för grundskolan från Falkenbergs kommun. Rektorn har inte gjort några ändringar i timplanen avseende Fageredsskolan.

Av intervjuer samt av genomgång av scheman framgår att eleverna inte får den garanterade undervisningstiden i flera ämnen. Det gäller både eleverna på lågstadiet och mellanstadiet. I *naturorienterande ämnen (NO) och teknik* på lågstadiet, får eleverna 119 undervisningstimmar av de 189 timmar som de ska få enligt timplanen. I *musik*, på lågstadiet, har eleverna 62 av 71 av de undervisningstimmar som de ska få. På mellanstadiet har eleverna 193 av 220 undervisningstimmar i *engelska* och 71 timmar av 80 i *musik*. I vissa ämnen har dock eleverna fler undervisningstimmar än vad timplanen anger. I *bild*, exempelvis, har eleverna på lågstadiet 68 timmar av 53 respektive 116 timmar av 80 på mellanstadiet.

Vid en kontrollräkning kan det konstateras att eleverna i stort sett får rätt antal *sammanlagd* undervisningstid per stadie. Det är emellertid oklart hur mycket undervisningstid eleverna får i respektive ämne, bortsett från ovanstående uppräknade, eftersom skolan använder sig av ett system där vissa lektionspass kallas "fokuspass". Lärarna uppger att de "fokuspass" som ligger i klassernas scheman är lektioner som är uppdelade på svenska/samhällsorienterade (SO) och matematik. Det är repetitionspass där eleverna ges möjlighet att göra klart uppgifter som de inte har hunnit med. "Fokuspass" kommer sig av, enligt lärarna, att det fattas minuter av undervisningstid i svenska och i de samhällsorienterade ämnena och då ligger dessa i schemat som pass där eleverna får jobba med det ämne som eleverna behöver. Lärarna uppger att det är svårt att "pussla" ihop att eleverna ska få sina timmar eftersom det är blandklasser i de olika årskurserna.

Vidare framgår det av intervjuer och de scheman som Skolinspektionen tagit del av att ämnet teknik saknas på schemat. På mellanstadiet, om teknik räknas ihop med de naturorienterande ämnena, får eleverna rätt antal undervisningstimmar. På lågstadiet, däremot, fattas det alltså undervisningstimmar även om teknik räknas ihop med de naturorienterande ämnena enligt redovisningen ovan. En lärare uppger att ämnet teknik undervisas som ett eget ämne i årskurs 2-3. Eleverna får 35 minuter undervisningstid i teknik per vecka, enligt läraren. Lärarnas scheman och elevernas scheman ser inte likadana ut, enligt lärarna. I lärarnas scheman är NO- och tekniklektionerna uppdelade så att det tydligt framgår i vilket ämne läraren ska ge undervisning i. Oavsett ovanstående får alltså eleverna inte rätt antal undervisningstimmar i NO på lågstadiet.

Lärarna uppger att de känner till att eleverna inte får sina undervisningstimmar, som de enligt timplanen ska få. En lärare uppger att schemaläggaren har meddelat läraren det och att de ska få ett nytt schema.

Att eleverna i lågstadiet, enligt schemat bara får 119 av 189 timmar av den garanterade undervisningstiden i NO och teknik känner rektorn inte till. Hon känner inte heller till att eleverna får för lite undervisningstid i flera andra ämnen. Rektorn säger att det är svårt att följa upp hur mycket undervisningstid eleverna får men litar på att lärarna har koll på hur de fördelar sin undervisningstid i de olika ämnena. Rektorn säger vidare att hen får titta på hur eleverna ska kompenseras för den undervisningstid eleverna har fått för lite av.

Efter Skolinspektionens besök på skolan har huvudmannen inkommit med en komplettering innehållande nya scheman för eleverna där undervisningstiden justerades så att eleverna framöver erbjuds minst den garanterade undervisningstiden som de ska erbjudas i ovanstående ämnen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisningen i grundskolan ska omfatta bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterade ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterade ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och teknik (10 kap. 4 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Vidare framgår att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden timplan (10 kap. 5 § skollagen).

Av skolförordningen framgår att den garanterade undervisningstiden ska fördelas enligt bilaga 1. Det framgår även att huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden. Huvudmannen ska även efter förslag av rektorn besluta om fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna (9 kap. 3–4 §§ skolförordningen [2011:185] samt bilaga 1 skolförordningen). Vidare framgår av bilaga 1 till skolförordningen den garanterade undervisningstiden för respektive ämne under låg- och mellanstadiet.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att huvudmannen inte sett till att eleverna erbjuds minst den garanterade undervisningstiden som de har rätt till enligt timplanen för grundskolan. Utredningen visar att eleverna i lågstadiet erbjuds för få undervisningstimmar i *naturorienterade ämnen, i teknik och i musik*. Eleverna i mellanstadiet erbjuds för få undervisningstimmar i *musik och i engelska*.

Av inkommen komplettering efter Skolinspektionens besök framkommer emellertid att huvudmannen under ärendets gång har sett över elevernas scheman och har inkommit med nya scheman för samtliga klasser i vilka eleverna numera ges minst den garanterade undervisningstiden i samtliga ämnen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Falkenbergs kommuns verksamhet vid Fageredsskolan uppfyllde inte författningarnas krav vad gäller undervisningens innehåll och omfattning vid tidpunkten för Skolinspektionens besök.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse och avhjälpit bristen. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen fått in en förteckning över skolenhetens undervisande personal där lärarnas anställningsform, huruvida de har lärarlegitimation eller inte, aktuell behörighet samt undervisningsämnen framgår.

I förteckningen av skolenhetens lärare framgår att det finns ett antal lärare som inte är legitimerade, eller behöriga i de ämnen de undervisar i. Det framkommer i utredningen att läraren som undervisar i årskurs 1 inte har behörighet att undervisa i årskurs 1, att det finns en obehörig lärare i musik och att undervisningen i idrott och hälsa under vissa lektioner i veckan bedrivs av en olegitimerad lärare. Vidare framgår det att lärare som undervisar i bild är obehöriga för undervisning i ämnet. En lärare som är obehörig för en del av den undervisning som hen bedriver berättar att hen får bra stöd och stöttning av en kollega som har behörighet för att undervisa i årskurs 1-3. Flera lärare berättar vidare att det är svårt att göra en annan organisation för det skulle påverka eleverna och deras behov i klassrummen. Lärarna uppger vidare att rektorn har försökt att eleverna ska undervisas av behöriga lärare genom att rektorn exempelvis styrt tydligt att hen vill att klasserna ska ha två lektioner i idrott och hälsa per vecka under läsåret och att det ska vara uppdelat så att undervisningen vid en av lektionerna varje vecka genomförs av lärare med behörighet för undervisning i ämnet.

Rektorn har i informationsinhämtningen inför granskningen uppgett att de obehöriga lärarna på skolan är anställda under läsåret med stöd av undantagsregeln i 2. kap. skollagen.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisning avser modersmål (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbeten till skollagen framgår att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det betonas också att rektorn har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare används för sådan undervisning som läraren har utbildning för. I vissa fall tillåts huvudmannen att göra undantag från denna skyldighet. För att en undantagssituation ska anses föreligga ska det som huvudprincip antingen saknas lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de ska bedriva eller finnas särskilt skäl med hänsyn till eleverna. Som exempel på vad som kan vara "särskilt skäl" anger förarbetena behov av att få bort en utbildad lärare från undervisningen som har missbruksproblem. Förarbetena ger också exempel på organisatoriska skäl som gör att all undervisning inte kan bedrivas av lärare och förskollärare med utbildning för den aktuella undervisningen. Det kan handla om hastiga svängningar i söktryck och elevkullarnas storlek, tjänstledigheter, förändringar i efterfrågan på viss undervisning eller ökat behov av särskilt stöd (Se prop. 2009/10:165 s. 261-262, 267 f.).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, personal från elevhälsan och rektorn framgår att personalen på skolan agerar vid kännedom om kränkande behandling. Lärarna berättar att de anmäler all kränkande behandling och sedan görs en bedömning om händelsen utgör en kränkning eller inte. Rektorn berättar att skolan följer huvudmannens rutin med att utreda eventuell kränkande behandling tillsammans med berörda samt kontaktar vårdnadshavare vid behov.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § andra stycket skollagen).

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero (5 kap. 6 § skollagen).

Av läroplanen framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas (Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet). Det framgår vidare att skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde och tar avstånd från att människor utsätts för kränkande behandling. Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling (Lgr 22, 2.1 Normer och värden).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Modersmålsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation inför tillsynen samt av intervjun med rektorn framgår att det finns en elev på skolenheten som har önskat modersmålsundervisning i språket tjeckiska men att det inte gått att erbjuda.

Av huvudmannens komplettering i samband med kommunikering av tjänsteanteckningen framgår dock att det är färre än fem elever i kommunen som önskar modersmålsundervisning i det aktuella språket.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen).

En huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om

1. minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning, och
2. det finns en lämplig lärare (5 kap. 7 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utvecklingssamtal och information om elevers kunskapsutveckling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation samt intervjuer med lärare och elever framgår att elever och elevers vårdnadshavare informeras om elevens utveckling genom att utvecklingssamtal genomförs två gånger per läsår. I intervjuer och inkommen dokumentation framgår även att individuella utvecklingsplaner upprättas för eleverna och att omdömen skrivs in i ett digitalt system som elev och elevens vårdnadshavare kan ta del av.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i (10 kap. 12 § skollagen).

Vidare framgår bland annat att i årskurs 1-5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan:

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, och
2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen (10 kap. 13 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Ola Cederblad

Föredragande
Signerat av: Ola Cederblad